

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Análise de experiencias interdisciplinares	Código	652513204	
Titulación	Mestrado Universitario en Didácticas Específicas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	ComposiciónDidácticas EspecíficasPedagogía e Didáctica			
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es	
Profesorado	Chao Fernandez, Rocio Macho Eiras, Javier Mosquera Castro, Estefanía	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es javier.macho@udc.es e.mosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer as bases teóricas do traballo interdisciplinar e identificar os seus centros de interese en contextos escolares e non escolares.
A2	Identificar e analizar criticamente propostas interdisciplinares no ámbito educativo.
A3	Deseñar, xustificar, organizar e avaliar de forma sistemática propostas interdisciplinares en distintos contextos educativos
A9	Ensañar e avaliar formulacións de ensino disciplinares ou interdisciplinares en contextos educativos reais, e promover propostas de mellora en relación cos resultados obtidos.
A13	Analizar e valorar criticamente investigacións e proxectos de innovación en ámbitos disciplinares específicos.
A17	Seleccionar, adaptar e aplicar materiais e recursos TIC e doutra índole, para mellorar o ensino e a aprendizaxe das diferentes ámbitos disciplinares.
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permita continuar estudando dun modo que terá que ser en boa medida autodirixido ou autónomo.
B6	Capacidade de análise e síntese.
B8	Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaborativa.
B10	Capacidade de organización e planificación en ámbitos educativos disciplinares e interdisciplinares.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Analizar plantexamentos interdisciplinares en diferentes contextos.		AP2 AP13	BP3 BP6 BP10
Identificar elementos curriculares que poidan abordarse desde unha perspectiva interdisciplinar.		AP2 AP9	BP6 BP10
Identificar as características desexables da resolución de problemas aplicables a distintas materias.		AP2 AP3 AP17	BP1 BP2 BP3 BP5 BP8 BP9 BP10
Coñecer distintos tipos de linguaxe e identificalos e valoralos en diferentes contextos curriculares.		AP1 AP2	BP4 BP10
			CP1 CP3 CP4 CP6 CP8

Contidos	
Temas	Subtemas
Estratexias interdisciplinares en contextos sociais e culturais na educación formal e non formal.	.
A resolución de problemas como estratexia interdisciplinar.	.
Experiencias interdisciplinares nos ámbitos da educación ambiental, o consumo, a actividade física e a saúde.	.
A competencia como marco para estudar a interdisciplinariedade no currículo.	.
As diferentes linguaxes como estratexia interdisciplinar.	.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A2 A3 A13 B1 B9 B10 C4	6	12.5	18.5
Análise de fontes documentais	A1 A2 B8 C8	1	10	11
Traballos tutelados	A1 A2 A9 A17 B2 B4 B5 B6 C1 C6 C7	3	39	42
Sesión maxistral	A1 A2	16	18	34
Discusión dirixida	B3 B6 B8 C1 C3	5	1	6
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os traballos tutelados e, excepcionalmente, a proba de ensaio, requiren atención personalizada por iso as titorías terán unha importancia relevante para resolver as dúbidas que o alumnado poida presentar. Estas medidas serán aplicábeis tanto ao alumnado que asiste regularmente ás aulas como a aquel con dispensa académica.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A2 A9 A17 B2 B4 B5 B6 C1 C6 C7	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.	100

Observacións avaliación

O/a estudante será avaliado en ambas as oportunidades por un traballo tutelado que poderá ser realizado individualmente ou en grupo de dúas ou tres persoas. Este traballo deberá integrar cando menos unha das disciplinas ou áreas traballadas na materia (a saber, lingua e literatura, educación musical e artes plásticas)

Para que o alumno/a sexa avaliado unicamente polo traballo tutelado

deberá asistir cando menos ao 80% das sesións presenciais, a excepción daquel alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia.

O estudante que non chegue a unha asistencia do 80% das clases presenciais

, ou teña dispensa académica, deberá ser avaliado en ambas as oportunidades ademais de polo traballo, por unha proba individual. Neste caso os dous ítems da avaliación (traballo e proba

individual) terán unha ponderación do 50% esixíndose en cada unha delas a

nota igual ou superior a 5 sobre 10.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Algás Pardos, P. et al. (2010). Los proyectos de trabajo en el aula. Barcelona. Graó.
- Arbonés, J. y Milrud, P. (2001). La armonía es numérica. Música y matemáticas. . España: RBA.
- Catalá M. y otros (2002). Las ciencias en la escuela. Teorías y Prácticas.. Barcelona. Graó
- Díez Navarro, C. (1995). La oreja verde de la escuela. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil. . Madrid: Ed. de la Torre.
- Fernández-Carrión, M. (2011). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números. Día escolar de las matemáticas. . <http://recursostic.educacion.es/artes/>
- Juanola, R. (2011). La investigación didáctica: hacia la interdisciplinariedad y la cooperación. Educatio Siglo XXI, Vol. 29 nº 1 · 2011, pp. 233-262
- Liern, V., Queralt, T. (2008). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números. Día escolar de las matemáticas. . Badajoz, Servicio de publicaciones de la FESPM.
- Majó Masferrer, F.; Baqueró Alos, M. (2014). Ocho ideas clave. Los proyectos interdisciplinarios . Barcelona. Graó
- Martínez Miguélez, M. (2003). Transdisciplinariedad y Lógica Dialéctica. Un enfoque para la complejidad del mundo actual. Conciencia activa, 21, 107-146. Recuperado de <http://prof.usb.ve/miguelm/transdiscylogicadialectica>.
- Pérez Aldeguer, S. y Leganés Lavall, E. N. (2012). La Música como herramienta interdisciplinar: un análisis cuantitativo en el aula de Lengua Extranjera de Primaria.. Revista de Investigación en Educación, 10 (1), 127-143.
- Arias Correa, A. et al. (2009). O traballo por proxectos en Infantil, Primaria e Secundaria. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- Purcell Cone, T., Werner, P. y Cone, S. (2009). Interdisciplinary Elementary Physical Education-2nd Edition . Champaign: Human Kinetics
- Arbonés, J. y Milrud, P. (2001). La armonía es numérica. Música y matemáticas. . España: RBA.
- Aguilar, C. (2003). Didáctica de la Literatura e interdisciplinariedad crítica. En A. Cano; C. Pérez (coords.), Canon, Literatura infantil y juvenil y otras literaturas. Cuenca: Ed
- González Caravaca, G., Huerta López, A., Iglesias Varela, B., De la Madrid Heitzmann, L., Ramos Pére (2013). Encuentro de cuentos: reflexiones en torno a una experiencia de trabajo por proyectos en secundaria. Tendencias pedagógicas, 21 (Monográfico: Experiencias innovadoras en Educación), 47-62.
- Quiles Cabrera, M. C. (2012). Entre pinceles y libros : textos para un enfoque intertextual e interdisciplinar en el aula de lengua . Álabe, 6. Recuperado de <http://revistaalabe.com/index/alabe/article/view/115/104>.
- Escobar Martínez, M. D. (2012). Literatura y Música. Propuestas interdisciplinares para Educación Secundaria. Murcia: Consejería de Educación, Universidade y Empleo.
- Gómez González, F. J. (2016). ¿El mito de la ciencia interdisciplinar? : obstáculos y propuestas de cooperación entre disciplinas. Madrid: Los Libros de la Catarata
- Fontanil, Y., Alcedo, Mª A. y Roberts, J.(eds.) (2013). Análisis interdisciplinar de la violencia de género. . Oviedo: KRK Ediciones
- Monge, J.J. y Portillo, R. (1996). La formación del profesorado desde una perspectiva interdisciplinar retos ante el siglo XXI. Santander: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria.
- Rodríguez Marcos, A. (coord.) (1994). Un Enfoque interdisciplinar en la formación de los maestros. Madrid: Narcea, D.L.
- Bengoechea Bartolomé, M. (2015). Lengua y género. Madrid: Síntesis
- Sanmartín Rei, G. (ed.) (2012). Lingua e Ecoloxía / VIII Xornadas sobre Lingua e Usos. . A Coruña: Universidade da Coruña, Servizo de Publicacións
- Mosquera Carregal, X. (2011). Lingua e Sanidade / VII Xornadas sobre Lingua e Usos. . A Coruña: Universidade da Coruña, Servizo de Publicacións
- Mosquera Carregal, X. (2010). Lingua e xénero / VI Xornadas sobre Lingua e Usos. A Coruña: Universidade da Coruña, Servizo de Publicacións
- Villacañas, L. (2013). Una didáctica interdisciplinar de la literatura infantil en inglés. Didáctica. Lengua y Literatura 25, 353-373.
- Quiles , M. C. (2008). Textos con música: cómo desarrollar las habilidades comunicativas desde una perspectiva interdisciplinar. Glosas Didácticas. Revista Electrónica Internacional 17.
- Gomes Dutra Magalhães, H. (2013). Literatura e interdisciplinaridade no ensino fundamental. Revista Litteris 12,

77-93.

- Da Silva Santos, A. (2016). Literatura de cordel e interdisciplinarietà: rumos da literatura popular. Revista de Estudos Linguísticos, Literários, Culturais e da Contemporaneidade 18b, 44-50.

Esta bibliografía poderá ser complementada no transcurso da materia.

Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none">- Jover, G. (coord.ª) (2009). Sentirse raro. Miradas sobre la adolescencia. Málaga. Junta de Andalucía. Recuperado de: http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-- Conde, J., Torre, E., Cárdenas, D. y López, M. (2010). La concepción del profesorado sobre los factores que influyen en el tratamiento interdisciplinar de la Educación Física en Primaria. Cultura, ciencia y deporte, 13, pp. 11-24- Edo, M. (2012). Situaciones interdisciplinarias para el desarrollo del pensamiento matemático en Educación Infantil en la formación de maestros.. Ciudad Real: SEIEM.- Escutia, M. (2009). El huerto escolar ecológico . Barcelona: Graó- Miralles Martínez, P., Rivero Gracia, P (2012). Propuestas de innovación para la enseñanza de la historia en Educación Infantil.. Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 15/1: 81-90.- Otero Saborido, F. M. (2010). Proyecto globalizador en un centro educativo. Educación Física interdisciplinar: juegos olímpicos en la antigua Grecia. Tándem: Didáctica de la educación física, 33, pp. 36-45- érez Egea, E., Baeza Verdú, Mª. C. e Miralles Martínez, P. (Ed.) (2008). El rincón de los tiempos. Un palacio en el aula de Educación Infantil.. Revista Iberoamericana de Educación, 1 (48): 1- 10.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías